

Beschuldiging aan adres van Terre des Hommes in Nederland en BIA Britse arts spreekt van handel in kinderen

(Van onze correspondent)

LONDEN - Een Britse arts beschuldigt twee door Nederlandse gefinancierde liefdadigheidsorganisaties in Bangladesh ervan frauduleus kinderen uit vluchtelingenkampen te hebben laten adopteren. De ouders van deze kinderen zouden niet geweten hebben dat zij naar het buitenland zou worden 'geëxporteerd'. De arts Jack Preger, zegt dat het ging om de in Dacca, de hoofdstad van Bangladesh, gevestigde kantoren van de Nederlandse afdeling van Terre des Hommes en het Bureau Interlandelijke Adoptie (BIA). Beide organisaties ontkennen dat er iets onregelmatig zou zijn voorgevallen.

Uitwijzing uit Bangladesh

De 48-jarige Preger werd in februari Bangladesh uitgezet, naar hij vermoedt omdat hij deze kwestie vanhangig had gemaakt. Zijn vrouw en drie kinderen volgden een maand later. Zijn in Bangladesh achtjarige zoon werd geïdentificeerd. Als officiële reden voor zijn uitwijzing werd opgegeven dat hij zich in de binnenlandse politiek had gemengd door zich in te laten met het lot van de opstandige Beharis, die terug willen keren naar Pakistan. Niettemin had de minister van binnenlandse zaken hem persoonlijk gezegd dat voor uitwijzing geen gronden aanwezig waren.

Het systeem van de frauduleuze adopties verliep volgens Preger als volgt. Moeders in het vluchtelingenkamp Dattapora werden benaderd door stadien van het Nederlandse Terre des Hommes-kantoor in Dacca, dat nog steeds onder zelding staat van directie directeur Moslem Ali Khan. Deze stadien vertelden de vrouwen dat zij hun kinderen voor drie maanden of langer konden onderbrengen in een kindertehuis.

Dit tehuis, gefinancierd door het Nederlandse Bureau Interlandelijke Adoptie, maar waarvan dezelfde Moslem Ali Khan ook directeur was, zou dan de kinderen voeden, kleden en onderwijs geven. De moeders werd vervolgens een betaling in het voorzichtige gesteld van honderd taka (ongeveer f 15), een baan voor hun werkloze echtgenoten en het recht van vrije toegang tot het tehuis om hun kinderen te bezoeken. Ongeveer 25 kinderen werden op deze manier naar het tehuis van het Bureau Interlandelijke Adoptie overgebracht. Preger in ervan overtuigd dat deze kinderen, in tegenstelling tot wat de moeders door de stadien van Terre des Hommes en BIA was

beloofd, aan Nederlandse ouders ter beschikking zijn gesteld. „Querulant”

De algemeen secretaris van Terre des Hommes in Nederland, G. Robben, spreekt intussen het verhaal van Preger in alle toonaarden tegen. Hij noemt de beroemde Britse arts een „psychopatische querulant”. Preger wil graag terug naar Bangladesh om een eigen kliniek op te richten en wil presso op ons uitoefenen, opdat wij hem helpen toestaan dat te krijgen. Wij hebben in maart een gesprek met hem gehad. Maar verklaringen van ouders van wie de kinderen zouden zijn weggeleid, had hij niet, alleen een lijst met namen. Bij nader onderzoek is ons gebleken dat die families nooit hebben bevestigd dat hun kinderen op wat voor manier dan ook gevoerd zouden zijn.

Een woordvoerder van het Bureau voor Interlandelijke Adoptie in Den Haag, mevrouw Len Huisman, sloot zich vanmorgen geheel aan bij het commentaar van de heer Robben. Zij vertelde dat het bureau tot vorig jaar wel heeft bemiddeld bij een groot aantal adopties uit Bangladesh. Totdat begin dit jaar de regering van Bangladesh de grenzen sloot voor internationale adoptie, kwamen er jaarlijks ongeveer 150 kinderen naar Nederland.

De directeur van het BIA, de heer J.C. van Deth, vertrekt binnenkort naar Bangladesh om daar met de autoriteiten te overleggen over een mogelijk weer op gang komen van de stroom adoptiekinderen. Volgens mevrouw Huisman zal hij in Dacca ook opnieuw met Moslem Ali Khan spreken over de beweringen van dokter Preger.

De Britse arts is intussen al ruim twee jaar bezig met zijn - volgens Terre des Hommes en BIA - misplaatste - strijd voor de belangen van de moeders uit Bangladesh. In mei 1977 werd hij, zo luidt zijn verhaal, benaderd door twee moeders. Deze zeiden dat ze naar het tehuis waren gegaan, maar dat zij er niet werden opgenomen. Toen dokter Preger contact opnam met directeur

Khan, zei deze van niets te weten. Preger wendde zich vervolgens tot het ministerie van sociale zaken in Dacca, waar men niet genegen bleek de kwestie in behandeling te nemen.

Dreigement

Bij een tweede bezoek aan directeur Khan, zei deze - nog steeds volgens Preger - dat hij niet langer moest aandringen op de terugkeer van de kinderen. Hij zou hebben gedreigd Preger's eigen projecten te zullen laten stopzetten en hem het land uit te laten zetten. Vanaf dat ogenblik werd Preger, die zelf een kliniek had opgezet en twee boerderijen behoorde waarop vluchtelingen een menaardig bestaan konden leiden, op verschillende manieren onzichtbaar tegengehouden, zo meent hij.

Hij kreeg plotseling geen importvergunning voor een ambulance, die hij

in Bagelans had besteld (deze werd ten slotte via Calcutta Bangladesh binnen gesmokkeld). Een scheepslading van 200 zakken melkpoeder, een gift van Canada aan Preger, kon alleen maar vrijgegeven worden wanneer hij bereid was de helft ervan af te staan aan het ministerie van gezondheid (ook deze lading werd binnen gesmokkeld na een tijd lang opgeslagen te zijn in een „geheim” pakhuys).

Op 1 november 1977 richtte Preger zich per brief tot het Nederlandse hoofdkantoor van Terre des Hommes in Den Haag, waarin hij verslag afbracht van zijn ervaringen met hun directeur Khan in Dacca. Op 12 december ontving hij een antwoord van P. Vroom, waarin deze het niet te begrijpen van Preger's brief, dat het waarschijnlijk een misverstand was en dat Terre des Hommes Nederland zich niet bezig hield met adoptie, maar met het financieren van een pleegkinderprogramma.

In mei 1978 werd directeur Moslem Ali Khan ten slotte naar Den Haag ge-

roepen en hoewel hem gevraagd werd zijn nevenfunctie van directeur van het kindertehuis van het Bureau Interlandelijke Adoptie in Dacca op te geven, werd zijn functie als directeur van het Terre des Hommes-kantoor bekrachtigd en verlengd.

Khan trad inderdaad af als directeur van het BIA-kindertehuis, maar zorgde ervoor dat een deel van hem zijn opvolger werd. Het tehuis, en daarmee het doorvanghuys voor adopties, bleef een non-profitbedrijf.

Dokter Preger had inmiddels een lijst van 25 moeders van kinderen die via het tehuis „verdwenen” waren, naar Nederland, volgens Preger. Onduidelijk is of de moeders die niet kunnen lezen of schrijven, zonder het te weten een document „ondertekenden” waarin zij toestemming gaven voor adoptie.

Officieel

Wel staat vast dat alle kinderen met officiële toestemming van de regering om met de verrote papieren het land konden verlaten. Ook is bekend dat ouders die de kinderen te goeder trouw adopteerden, bij aankomst in Bangladesh vasteld werd dat de kosten niet 450 gulden bedroegen, zoals hen aanvankelijk was gezegd, maar 800 gulden, en dat het bedrag op een rekening in Londen overgemaakt diende te worden.

Preger had in zijn actie verder een persoonlijk onderbond met de vice-president van Bangladesh, rechter Abdul Manan, die aandi hij zijn relas had aangehouden. „Wat wilt u dat ik eraan doe?” De arts nam verder contact op met het kantoor van de Nederlandse zaakplagierte in Dacca, drs. T. F. The, waar hij een petitie van de 25 moeders achterliet. Het was een primitief document „getekend” met hun duimafdrukken, waarin zij om de terugkeer van hun kinderen vroegen zonder daarvoor een financiële compensatie te eisen.

Preger heeft sindsdien niets van de zaakplagierte gehoord, niet dat er een onderzoek zou worden ingesteld, ook niet dat de kwestie onder de aandacht gebracht zou worden van hogere Nederlandse instanties (bijvoorbeeld de ambassade in Bangkok, waaronder Dacca ressorteert, of het ministerie van buitenlandse zaken).

De oorspronkelijke petitie met de duimafdrukken van de 25 moeders te rust bij Preger's advocaat in Dacca, Nasim Huda, tevens vertegenwoordiger van de Vereniging voor Mensenrechten in Bangladesh. Die moeders werden bovendien door een aantal advocaten in

Dacca ondervraagd. Nasim Huda werd, zo meent Preger, enige tijd later onder druk gezet om zijn naam Preger te laten vallen (hij weigerde de oorspronkelijke petitie te tonen aan de twee vertegenwoordigers van het Nederlandse Terre des Hommes-kantoor in Den Haag, die in Bangladesh een onderzoek kwamen instellen).

Inbeslagneming

In mei 1978 kreeg Preger opdracht van de regering in Bangladesh zijn kliniek te sluiten. Hij weigerde. Enige tijd later werd hem aangeboden dat hij een tot nog toe geweigerd verblijfvisum zou krijgen wanneer hij bereid was tweeduizend gulden te betalen. Ook dat weigerde hij. Het resultaat was onvermijdelijk. In december 1978 werden zijn kliniek en de twee boerderijen in beslag genomen door een gewapende politiemacht van de geheime dienst.

Preger, die inmiddels ook een brief had geschreven aan de president van Bangladesh, begon een proces aan te spannen, maar werd korte tijd later het land uitgezet met een vliepbrief naar Singapore. In Bangkok stapte hij echter uit en met het enige document dat hij had kunnen overnemen, de brief aan de president van Bangladesh, ging hij naar de Nederlandse ambassade in Bangkok, waar het door een functionaris werd gekopieerd (de Nederlandse ambassadeur bevond zich op dat ogenblik toevallig op bezoek in Dacca).

Intussen heeft een onderzoekersmissie die naar aanleiding van Preger's beschuldigingen was ingesteld door de regering van Bangladesh, geen bewijs kunnen vinden van de beweerde „kindhandel”. Volgens een rapport van Bengaalse ambtenaren, die het onderzoek uitvoerden in aanwezigheid van de Nederlandse vertegenwoordiger Nena Schapp, hebben in elk geval de door Preger aangebaalde families, die zouden hebben geschikt dat hun kinderen wederrechtelijk naar het buitenland zouden zijn geadopteerd, geen enkele klacht.

Een woordvoerder van het ministerie van Justitie in Den Haag zei dinsdag dat het ministerie vier kinderen heeft kunnen opsporen op wie de beschuldigingen van Preger betrekking zouden kunnen hebben. De adoptiepapieren voor deze kinderen waren in orde, wat overigens nog niet wil zeggen dat ook de natuurlijke ouders van de kinderen, precies hebben geweten wat zij ondertekenden.

Wiegel beantwoordt vragen van Stoffelen en Vellenga (PvdA)

Nevenfuncties leden van Raad van State niet in strijd met de wet

DEN HAAG - Minister Wiegel van Binnenlandse Zaken vindt dat de nevenfuncties die sommige leden van de Raad van State hebben, niet in strijd zijn met de wet. In antwoord op schriftelijke vragen van de PvdA-kameralen Stoffelen en Vellenga schrijft de heer Wiegel dat hij het feit dat staatsraad dr. W. H. van den Berge lid is van het bestuur van de Stichting Krimpen aan de IJssel waarin het vermogen van CDA-fractievoorzitter Ruid Lubbers is ondergebracht, niet strijdig acht met de wet op de Raad van State.

Minister Wiegel staat op het standpunt dat er op zichzelf geen bezwaar hoeft te bestaan tegen vervulling van nevenfuncties door leden van de Raad van State. Wel moet daarbij de omt-

hankelijkheid, de onpartijdigheid en de volledige inzet van de betrokken functionaris niet in het gedrang komen, aldus de heer Wiegel, in het geval van dr. Van den Berge is daar volgens hem geen sprake van.

Over het KLM-commissariaat van de vice-president van de Raad van State, dr. M. Ruppert, schrijft minister Wiegel dat dr. Ruppert reeds meer dan vijftientig jaar op verzoek van de achtervolgende minister van Verkeer en Waterstaat en Eimargien lid is van de raad van commissarissen van de KLM. Minister Wiegel heeft er bij dr. Ruppert op aangedrongen het register van nevenfuncties van de voor 1974 benoemde leden van de Raad van State dat tot nu toe niet openbaar is, zoveel mogelijk openbaar te maken.